

H A Z A I - H Í R A D Ó

Szerdán, Aprilis' 2-odikán, 1 8 2 8.

Portugallia — Spanyolország — Nagybritannia — Frantziaország — Olaszország
Muszkaország — Burkusország — Külömbfélék — Híradás

Portugallia

Lissabon, Fébr. 23. — Hogy D. Miguel Printz az azelőttvaló nap' érkezett-meg, már azt, tudjuk. Azt írják, hogy a' hűgai mentek elébe egy könnyű-szerű hajón. A' Printz, hogy a' tolakodó sok nép elől magát elhúzhassa, olyan helyen szállott-ki, a' hol ötet nem várták, és már az Ajuda Palotában volt, mikor még a' fregat-ten lenni gondolták. Akkor este kevés ember fordult-meg nálla; hanem ma, mindennel-köz kéz-tsokolás volt az Udvarban, 's pompás Tégedisten az anyatemplomban, mellyen az egész Udvar, az Anya-Királynét kivéven, megjelent; olyan környület, melyre sokan egymás szemébe néztek. A' palotában, a' 8-adik Vadász-tsapat volt az őrálló. — Mivel' a' Printz' kiszállásánál némely gondatlanok ezt kiáltották: Éljjen a' határtalan Király, I Don Miguel; tehát a' Printz, a' Palotába érvén, a' Fő-Tisztnek megparantsolta, mindazokat, kik azt kiáltották, kíméletlenül fogdoztassa-be. Hetet vittek a' fogházba. A' köz-vélekedés is igen keményen kikelt azon kiáltás szerzőihez: nagy vivatot kiáltottak a' liberalisok a' Printz Regensnek, Don Pedro Királynak és a' Chartának. — Az Infans kísérői, ezek voltak: Villareal Gróf, Mello és Saldanha Urak (Palmella Úrról, semmi szó: — haeret alta mente repostum) — A' frantzia Követ, Rauzan Hgz. azon panaszkodik, hogy a' hivatali Híradóban, fébr. 11-edikén, a' X-dik Károly'

Kamara-kinyitó beszédének annyira kiterkte a' portugallus nyelvre változtató a' nyakát, hogy sok helyen egészen más értelme van annak: mely meghamissítás, e' mostani környületekben, igen szembe-tünő. Az újj spanyol Követ tegnap-előtt jött ide.

Spanyolország

A' mádridi, fébr. 21-edikei Híradó, egy hivatali tzikkejében, nagyon panaszkodik a' somszéd írókra. "Spanyolország' tserdességének és szerentséjének ellenségei, úgymond, ennek országlószeke ellen szegezett istentelen találmányaiban gazdagok, nem mulatnak-el semmit annak megtámadásában, és ha lehet, hite-le' gyalázásában. Kivül az országon sok betstelen repdeső írásokat botsátanak-ki, mellyeket mi megvetünk. Ezeknek írói, mind Spanyolok, idegen bőrben. Mind külső országokban koholják azt; ámbár spanyol tzikkelj alá teszik, mint levelezéseket; mindeniknek az a' tzélja, hogy az országlószekeket lebuktassa; mindegyiknek bosszuállás indító oka, több eféle, igen szép, spanyol-nyelvhez illő fontossággal foljtattja beszédét a' panaszló.

Mádrid, fébr. 28. — A' tunisi Dey, váratlanúl, de igen sürgetve, követeléseket tett a' mi' országlószekekhez, mellyek ezek: 1-szor, 50 ezer piaster; 2-szor, Drága-kövekkel megrakott két Gyilkoló; 3-szor, Arannyal és drága-kövekkel borított egy puska (flinte); 4-szer, Minden ajándék, mellyet a' mi' Kirá-

lyunk rendszerént a' Konsul-változtatás-kor szokott oda küldeni. Fenyegetődzött a' Dey, hogy a' spanyol hajókat megtámozza, ha ezen követeléseket be nem teljesítik, és már két Kerülgetők (Korsárok) járnak a' malagai partoknál, melyeket columbusoknak mondanak, de hihetőleg áfrikaiak. — A' híres Caragol Betyárvezért is megfogták, cataloniai tudósítások szerint, valami század-magával; ki, hihető, Jeps tzimborája' sorsára jut. — Az oceanusi, valamint a' közép-tengeri mejjékekről szólló minden tudósítások egyformán bizonyították, hogy fébr. 18-ának éjjel, 19-edikére-viradóra, irtóztató szélvész uralkodott, és a' tengeri kereskedésnek nagy kárt tett. Cadizban 25 hajót vetett a' partra, 2 francia hajó edsűjgedt, 10, leszakadt a' vas-matskáról, és Trocaderonál elsűjgedtek. Még, 22-dikén is tartott a' szélvész.

Nagybritannia

A' Courier szerint (mártz. 8), az ánglus Vezér Clintonól, portugalliában, hivatali tudósítás érkezett, fébr. 25-ödikéről, mely szerint az ánglus katonaság el fog indulni onnan, 10 nappal az Igazgató Printz' megérkezése után: és így, mártz. 5 vagy 4-edikén.

London, mártz. 6. — A' londoni Recorder 43 halálos sententiát adott által a' Királynak, a' melyből 5-öt, hogy végre-hajtassék, alá-írta a' Király a' többi függőben hagyta, további rendeléséig. Mely, rendszerént jele annak, hogy azokat örökre számkivetik, a' már tudvalévő hosszú puzgatoriumba, Botany-Bay-be vagy Északamérikába.

A' Courier, bétsi tudósítások után, mellyeket Frankfurton által vett, azt mondja, hogy Austria megparantsolta konst.polji Követének, hogy a' Diván' rendszabásai ellen, beszélljen erőssen oda, 's mondja-meg, hogy Austria, felel

a' Szövettségesek békeszerető hajlandósággokért, és hogy, ha a' Porta, azoknak közbenjárásait tovább is megvetné, Austria, kéntelenítettne együtt fogni a' dolgot azokkal, reménylven, hogy ez a' rendszabás kívánt végre vezetne. — Ezt veti még hozzá a' Courier: Tegnap' hallottunk mi éről hírt, 's azt hisszük, hogy, van benne valami. Minden próbatétel a' béke' fenntartása' kieszközlésére, just ad az ahhoz-fogó Hatalomnak Európa' mindennel-köz háládatosságára. Ugyanezen hírek szerint, Burkuország is hajlandónak mutatta magát az austriai politica' követésére. — A' Courier szerint, nem igaz, hogy Srangford Lord vagy Stratford-Canning úr Konst.poljba menne, az alkudozás' újjra elkezdése-végett; kivált' az első, ki a' Görögöknek kész Despotájok tudna lenni.

A' nagy Finántzbízottság' foglaltosságait egy-kisség halasztani kelle; de, nem tart soká. Mindegyik Ministeriumunkban, mind nagyobb mind apróbb Tisztviselőknak tele van a' kezek munkával, valamint az elméjük, félszemert, semmitől nem félnek itt jobban, mint egy olyan Finántzbízottságtól, mely semmit-sem kíméll, minden Hivaltaltól (Bureaux) megengesztelhetetlen keménységgel kitudakoz mindent, és szánakozás nélkül neki fogja a' kíméllés ollóját, körül nyíri a' palástot. A' munkás dolgozóknak, éppen nem szükség' szepegniek, bérek' megtsonkítása végett; tsak heréknek — pedig ezek sokan vannak még — a' mézzét herélik-meg; mellyet rájuk ekkorig a' nemzet vesztegetni kényszerítettett. — Az a' szerentsetlen emberkereskedés, úgymond Huskisson úr, más nemzetek' alattomos kereskedésének nagy hasznot szerez, úgy hogy, alig mehetnek rá a' legóriásabb törekedések is, azoknak a' munkáin erőt-venni. Ez a'

vallomány megtanít végre minket, hogy azon útalatos, magokat úgy-nevező Keresztény népek által folytatott kereskedésnek, addig vége nem szakad, míg a' frantzia, spanyol és portugallus birtokokban, valamint a' brasiliai Tsásárságban is, a' rabszolgaságot el nem törlik; ez az időszak pedig még távol van. A' két Ámerikában itt-ott, és nállunk is uralkodik még a' rabszolgaság, mint régi elkerülhetetlen eredeti bűn: de, mind ezen tartományokba, a' rabszolgák' újj behozása, vagy az efféle külföldi kereskedés, feloniumnak és tengeri-tolvajságnak tartatik; ezen nemzeteknél, egy Alattvaló vagy Polgár sem motskolja magát be ilyen foglalatossággal. — Ezen dologgal atyafijas egy tárgyra, mely a' pallerozott Európát még inkább illeti, tette Sir R. Wilson figyelmetessé a' Parlembentet. Azt kérdi Huskisson urtól, — Való-é az hogy az Egyiptomiak, utóbbi vissza-menetelekkor Alexandriába, 2 vagy 3 ezer, mindenik nemü Görögöt, mint rabszolgákat vittek volna el magokkal, hogy azokat az alexandriai vásáron eladják? Ha való; annak, az egyesült hajó-osztályok' elhallgató helybe-hagyásokkal kellett megessen. Huskisson ur, sajnálta az említtett esetet, mely, magános levelek szerént, bizonyos. Végbe-vihetésének oka, az, hogy az ütközet után, a' megromlodozott hajók újjítás-végett széjjel osztottak, 's az öböl, egy-kevéskorig nem volt bekerítve. De, azt mondja hogy már rendelést tettek, hogy minden hajót, a' mely Göröggel kereskedik, megfogjanak. Ara, azt javallotta Wilson ur, hogy az országlozszék botsátkozzon alku-ba az egyiptomi Basával a' Görög rabok' kiváltása eránt; mely, békesség nélkül is megeshetik.

Mi, a' mellett maradunk, úgymond a' Courier, a' mit elébb mondottunk,

hogy Austria mérséklettebb magaviselet-re veheti a' Portát, mert úgy gondoljuk, hogy a' Porta nem tarthat többé számot az austriai országlozszék' elébbi fáradságos jó-magaviseletére. Külömben, míg mi ezen óldalról a' békességre számot-tartunk, a' Seine' politikussai (Frantziaország) szeretnének mindeneket a' háborúval biztatni, 's állittják, hogy lehetetlen volna azt elkerülni. Már, költöztetnék is Toulonba a' regementeket; de mi azt, nem hisszük.

A' Times, megigazítá nyomtatásbeli elébbi beszédét, mondván, hogy az ő sebess-sajtója, nem 4000 egész árkust, hanem annyi árkust fél óldalról végez-el 1 óra alatt.

Londonban, a' Görögország' békeszerzését illető együttl-tanátskozasokban, Dudley Lord és a' muszka 's frantzia Követek által meghatározott végzéseek szerént, a' Portánál, egy legutolsó lépést akarnak még, egyesült akarattal tenni, 's egyszersmind, a' bétsi és berlini Udvarat megkérni, hogy ezt a' rendszabást Konst.poljban elő-segítsék. Ennélfogva ment egy Kurir Bétsből, a' legújjabb nyilatkozatásokkal Konst.poljba; és, míg a' Divántól felelet nem jönn, hihető, semmi végre-hajtó rendszabáshoz nem kezdenek a' Porta ellen. Meg kell valani, hogy Muszkaország, az által nagy bizonyosságát mutatja békeszeretetének. Azomban, a' újjabb tudósítások Konst.poljból, fébr. 19-edikéig, jó-formán nyugtalanító természetűek, a' Sultán' részéről. Beszéltek még, a' mi több, a' Reis-Effendinek egy nyilatkozásáról is, a' frank Ministerekhez, kik még Pérában vannak; melyben a' Porta újjra kinyilatkozattá, hogy alkudozásról, nem lehet még-tsak szó is, valamíg a' görög pártütök magokat meg nem adják. Ezek a', még nem bizonyos tudósítások Konst.-

poljból, elegyednek a' feljebb említett londoniakkal, és, tsak azt az egy következést lehet belőllök húzni, hogy ismét 2 hónapot nyertek, és Muszkaország' békeszeretete, az által ismét tsalhatatlanul bizonyítottatott-meg. Ugy gondolják ugyan némellyek, hogy ezen két hónap alatt a' Muszkák a' Dunáig mehetnének; de ezt mi nem tartjuk hihetőnek. — Muszkaország' belsejéből keveset hallani; azt az egyett mondják, hogy egy Osztály Lengyel megérkezett a' bessarabiai hadseregénél, és hogy Konstantin Nagyher-tzeget oda várják.

Frantziaország

Az egy hétig critizált Adresset a' Király' beszédére, helybe-hagyta a' Kamarára 198 szózattal 164 ellen.

A' Courrier français igyekezik megmutatni, hogy Anglia' megváltoztatott beszéde, a' keleti dolgokra-nézve, egyáltalában politikai fészken fekszik. (halljuk). Nem egy kis tziódás volt az, mely az utóbbi Ministeriumot felbontotta: előre látták a' háborút, 's úgy gondolták, hogy egy olyan ember, kit a' szerentsés környületek a' mértéken felül emeltek, más szerkezeteken is fogna tudni uralkodni; 's így tették a' Hyde-Park-i Achillest (Wellington) más talpra (pedestál). Anglia, háborúban láttzik lenni Törökországgal, reszket a' Törököktől. Muszkaország' frigyessének tartja magát, és minden erőlködését Muszkaország ellen intézi; katonaságot akar a közép-tengerre küldeni, 's minket is ára kész-tet. Vigyázzunk! Inkább akarja ő Konst-poljt védelmezni, mint a' vérző Görögöket az Ibrahim' körmei közzül kiragadni. Semmi sem akadájozhattja a' Muszkákat a' Dunáig-nyomulásban; de tovább, azt modják, nem kell botsátani. De, miért nem? Nem kívánatosabbnak

kell-é Párisban, Bétsben és Berlinben lenni, hogy magát keletre terjessze inkább ki, mint nyugotra. — Londonban, másképp' gondolkoznak. — Anglia, láttja-már jelenetben (répzetben, lélekben) a' bosphorus' meghágását, az út' megtörettetését Indiákra. Konst.poljt akarja védelmezni, hogy Calcuttát (pars pro toto) megtarthassa. Az európai-töb-bi Hatalom, Törökország' lebukásával semmit-sem vesz, inkább nyer. Frantziaország, nem felejtette-el a' maga' rajna-lineáját, vagy pedig az afrikai tenger-mejjékek' telepítésében találhatná-meg kárpótlását. — A' Journal du Commerce is ilyen-formán gondolkodik. Az anglus diplomatica, úgymond, úgy-láttzik, hogy ez úttal, a' tsupa védelmi állásnál, nagyobbra akarja a' mi' Kabinétunkat állítani a' Görögökre-nézve, hogy egy harmadik Hatalom a' kötött feltételeket ne próbálja által-hágni, 's magános tziódásait Törökországgal, a' görög dologha elegyíteni. A' mint kén-telenítettünk tanátsólni a' szövetséget Angliával, békesség' idején; úgy láttzik nekünk nem-tanátsosnak, egy háború' rovására, Konst.polj' megvételét gátolni. A' mi' értelmünk voltaképpen békés, és a' világ' kintséért nem kívánunk háborút a' Törökök' kikergetése-vegett, kiknek tisztelendő jussok van saját föld-jökön. De azt nem hisszük, hogy Frantziaország' hasznát érdekelné, azon just fegyverrel óltalmazunk.

Páris, mártz. 8. — Az alsó Házba egy kérolevél ment, a' mostani postarendtartás' eltörlésére Frantziaországban, és azon szabadság' megengedésére, hogy kiki a' maga' levelét, tettzése szeréntvaló módon küldhesse-el — mint mikor még szinte makkal éltünk volt. Egy párisi Prókátor saját írása azt javalja, hogy

a' posták' mostani Gen. Directorát, Vaulchier Marquist a' pénzes sok levelek' elveszéséért, állítsák törvényszék elébe. — St. Cricq Gr., Minister, mahólnap' megnyeri a' népszerűtetet; az ő' kerülő-levelei a' Kereskedők' Rendéhez (Gremium, Gilde) ilyen mondásokból állanak: "A' kereskedés' első szüksége a' szabadság." — "A' kereskedés' útjából mindent el kell háritani, mely neki szükségtelenül akadájára volna." Sokat beszélnek a' katonaság' küldéséről, keletre; a' gazdálkodó Tisztviselőket is fogadják már a' katonaság' szolgálattjára.

Valamint Wilson Gen. Angliában, éppen ennek az örvével kelt - ki Dupin Károly Úr is az alsó Ház' egy titkos ülésében a' Görögök mellett, s panaszolja, hogy egynehány hónap-óta, mégpedig a' navarinói ütközet után, a' Törökök ismét sok ezer Görögöt vittek, férfiakat és asszonyféleket, a' frantzia hajósereg' szeme előtt, rabszolgaságba, Egyiptomba. Altaljában, a' közönség is igen keserű jegyzéseket tesz' mostanában a' görög dolgok-felől, és némelylek, a' rendkívül sok hallogatást a' segedelemben, ára magyarázzák, hogy szántszándékkal akarnák, hogy a' Törökök a' Görögöket egészen kiirtsák. — A' múlt novemberi mézárulás' dolgában mindég bejebb vezetget a' nyomozódás, az alsóbb Tisztek hovatovább kihúzzák magokat a' keleptzéből (törből), úgy láttzik, hogy végre, nem tsak Delavau Ur Franchet Urra (politzia' volt fejei), hanem még ez is, az elébbi Ministeriumra keni a' dolgot. — Tegnap' nyerte-meg Ragusai Hsz. Marsalné a' maga' nagy perét, mely miliókban áll, a' Hitelezők és saját férje ellen.

Burkusország

Londonban ismét kotyfolni kell valamit, minthogy onnan Pétervárra, egy

Kurír ment Berlinen által, febr. 28-adi-kán, berlini mártz. 7-edikei tudósítás szerint. Kétségekivül fontos dologban járt ez; és Stuart Lord nyomba követte őtet. Azt mondják némelylek, hogy ez a' Kurír egy londoni együtt-tanátskozás' protokollját vitte volna. Ez az egész török háború protoco'llból akar állani, melynek tsak 1-ső és 2-odik argumentum akarja végét-szakasztani.

Olaszország

Turinban, febr. 21-edikén, elégett a' Sultera Játékszin. Egy megélemedett öreg, és egy 7 esztendős gyermek lett a' lángok' áldozattja. — Livornóban, febr. 28-adi-kán botsátottak - le a' hajó-műhelyről egy hadi brigget, mely az egyiptomi Basa' számára készült: egy más nagyobb most készül.

Muszkaország

Egy Rendkívülvaló Toldalékban a' pétervári Híradóban e' van: "A' régen várt tudósítások Persiából mártz. 4-edikeről, mellyek végre, ezen hónap' 15-és 17-edikeről (27 és 29) megérkeztek, szerentsétlenségére e' mostani pillantatnak, a' béke-fenntartás' reménységének, mellyet az Abbas-Mirzával kezdett alkudozások, az ő' nyilvános ígéretei 's a' Saknak magának, írott nyilatkozás' szerint, volt jussunk reményleni, nem feleltek-meg. A' Kötés' tikkellei, mely a' két Státus között a' háborúnak végetvetett volna, pompa szerint helybe-hagyatott és aláíratott volt már a' Tsászár' meghatalmozottai, Abbás-Mirza és a' persiai Saknak egymás meghatalmozottja által; nem volt már többé semmi értekezésnek helye azon fontos tárgy felett, a' kész pénz kárpótlás eránt, mellyet Muszkaország követelt. Az a' summa, a' mennyire ez az igazságos kárpótlás oly' temérdek veszteségért annyi költségért számláltatott, végképpen meghatározatott.

Azon pillanatban, mikor azt, az ő ts. Felsége' Maghatalmozottainak által adták volna, a' muszka katonaság, az egység szerént, melyet mindenik Fél helybe-hagyott, kitakarodott volna Adzerbidjan tartományból, és vissza húzta volna magát az Araxes' bal-partjára, még a' pénz is, mely a' Muszkaországban tartozó kárpótlás' eligazítására volt szánva, útban volt már Tabris (Tauris)-felé, Paskewitsch Gen. meghallja, hogy a' Sak' akarattja egyszerre megváltozott, és egy különösen Maghatalmozott a' tanácskozás' Helyére meg fogna érkezni, azt kinyilatkoztatni, hogy, ha a' muszka hadsereg nem előre húzná magát az Araxes' megé, és Adzerbidjan-t nem nyomon hagyná-oda, Feth-Ali-Sak, se kárpótlást nem fizet, sem a' békességet, melynek feltételeit már elfogadta, meg nem erősíti. (Ennek, hihető, a' nulla fides-t adta valaki eszére). Már ez most egyszerre, nem csak azt mutatja, hogy az ő' hitetlenségéről győzetessünk meg, hanem még töllünk azt kívánja, hogy azon egyedülvaló bizodalomról vagy zálogról mondjunk-le, mely minket az ő' felvállalt leköteleztetések végre-hajtásában bizonyossá tenne. Azon kinyilatkoztatásra, melyre Mirza-Abul-Hassan-Chan maghatalmasított, csak egy felelet szükséges. Midőn ő, megérkezése után a' Paskewitsch Gen. táborába, elő-adta az ő' Urától reá bízott Izenetet és a' Sak' újjonnan közbe jött meghatározását, tudtára adta neki az igazgató Gen. hogy, az alkudozások félbe vannak szakadva és a' hadi dolgok újjra kezdődnek.

Abbás-Mirza, megreznenni látatott az Apja' végzésén. Ennek az ő-általa panaszkodva említett systema-változásnak, úgy láttzik, belső és külső, egyesült erővel dolgozó okainak kell lenni, úgymint, egyik testvérének betsület-

adásása, ki a' koronára törekedik, és holmi segedelem-ígéreték és meglátomdás-mutogatások, egy más ásiái Hatalomtól (Török vagy Anglus). Külömben, még, lehet hinni, hogy a' Sak a' maga' igazi javát által fogja látni. Mirza-Abul-Hassan-Chán, éppen úgy elirtódzva tekintett az ellenségeskedés' újj kitorése' szükséges következésére, valamint a' Koronaprintz, nagy siettséggel ment vissza Teheranba, hogy az ő' Uralkodóját árahvehetné, hogy, se a' békesség' berekesztését, se a' kialakított kárpótlást, ne akadáljozná. Teherani tudósítások is jelentik, jan. 8-adi káról, hogy azon kárpótlásnyi summa, a' Sak' parantsolatjára, Kazbinab-ból elküldődött volna, és hogy a' mi' seregeink' előmenetelétől való félelem, azon nehésségeket, melyek egy olyan Kötés' alá-írását, a' melyet mérséklet és igasság dictáltak, megátolva állottak elő, idő-haladék nélkül meg fogja győzni.

A' Tsászár' parantsolatjára, a' Szent Synodus azon dolgozik, hogy keljen a' Papek' bérit, kivált' a' szegényebb Eklésiák' szigorúbb Papjaiét, nevelni.

A' muszka Határszélről, mártzius' 10. — A' mennyi jussal elébb reménylhetünk, hogy a' keleti dolgok nem sokára közelitnek végbe-szakadásokhoz; ugyanannyira vagyunk most annak hitettségétől. A' nélkül hogy a' Porta' meghatározásairól szöllanánk, s az ő' betstenítésével vesztegetnök az időt, ámbár más környületek között megérdemlette volna hogy tölle nyomos számadást kívánjunk; a' közbenjáró Hatalmak' értelmé' változásának, mely csak minden végzése' megtekintése által is, melyektől Görögország' sorsának kellene függeni, nagyon világosan kitettzik, el kell bennünket idegeníteni, és félünk kell a' Kabinétek közöttvaló vélekedés' külö-

bövezésétől. Az új küldöttségek, melyek azon pillanatban történnek, mikor Európa éppen a' szájokból veszi az ánglus és frantzia Királynak azon bizonyítást, hogy a' Kötések erejekben maradnak, és hogy a' kelet' dolgai, az ő' segedelmek mellett, tsalhatatlanúl rendbe-szedődnek, különböző következtetésekre adnak nekünk helyet: alig eggyeznek azok meg az eddigvaló értelmekkel, minthogy valami megbánás-formát, egy pótlék-törekedést árúlnak-el, mely az elébbi principiumok' lelkével nem könnyen eggyeztetődhetik-még. Ha tehát a' politika szerkezetek a' kívánsággal meg nem eggyeznek, melyhez, még, tsak mostanában is jussok vólt; annak az oka alkalmasint nem annyira azon systemában, mely mindeneknek haszonérdeklésével vólt feltéve, meggondolásnak alája vetve, kell keresni; mint a' személyekben, kik annak fenn-tartásáról számot-adni tartoznak. Ha a' kétségtelen mérséklés nem nyújthatna elegendő erősséget, hogy egyedültsak a' betsület, az emberiség vezetési mind-a'-három Hatalom' tselekedetét; kétségkívül minden ellenmondásnak sikeretlennek kell maradni, melyet nem-szorossan kötött eggyesség ellen vethetnének. Mennyire terjeszkedhetik egy olyan szándék, ha megkötött eggyességet akarunk mérsékelni, mi, nem tudjuk; de hogy, mennyire kell az által hátrálódni a' kérdés' megfejtésének, — mely kevésbé érezhetik ketsegetődéseket a' Közösök' értelmei, kitettzik, ha az időt meggondoljuk, mely a' görög békeszerzés eránt tett első eggyesség-ólta lefolt; és ha meggondolják, hány-szor szabtak már ki időhatárt (peremptorie) hogy akarmibe kerüljön, keleten egy olyan állapotot hozzanak-be, melyet a' Hatalmak' saját hasznok kíván.

Külömbfélék

Brasília jövedelme 1808-ban, vólt

546, 284 font sterling (4.462,840 frank), — 1818-ban már 2.045,888 font—1819-ben 2.451,504,—1820-ban 2,748,142,—1824-ben 4.000,000 font (40.000,000 fl. Conv. P.). Ebből, könnyű által-látni minő szörnyetegül szaporodott azon Státus' jövedelme, miolta magától függő országlása van.

Egyszer egy Kahlenbergi Plebánus egy nagy halat kívánt ajándékozni az austriai Hszgnek. Az Ajtónálíó azon ígért mellett botsátotta őtet a' Hszghez, hogy az ajándéknak felét, melyet a' Hszgtől nyerni fog, neki engedi. Ez a' gyűlöletes fősvénység megbosszantotta a' Papot; bemegyén, elbeszéli az egész dolgot a' Hszgnek, 's kéri őtet, hogy neki egyedül-tsak útlekeket adjon. Meglett. Kimegyén. A' Janitor kéri a' maga' portióját, 's a' Plebánus azt mondja neki, hogy ő harmadával is megeleégzik, két-harmadát neki engedi, melyet jól is oda szabogatott neki.

Manchesterben (Angl.) fébr. 28-adikán, azon nap' és órában, mikor a' Brunswik Theater lerogyott, esett egy szörnyű siralmas történet, melynél több ember vesztette életet 50-nél (Az említett Játékszinnél tsak 10 vagy 14 ember holt-meg), még-pedig a' legnagyobb innepi öröm és vígadás kellő-közepette. Egyik Kereskedő Kompania lebotsát a' hajó-műhelyről (egész udvar térségü, fából tsinált, erős és egyenes, alsó végével a' méjj vízbe nyúló lejtős pad, planum incl.) egy Emma-nak keresztelt új hajót, sokkal nagyobb pompával mint különben szokás. A' nézők' száma temérdek vólt a' parton, 's a' hajón mintegy 200 lélek. Egy órákor gördítették azt le (a' bakokat kiszedvén, hengereken, mint szokás), 's letsúszott az egész sereg-nép' öröm-kiáltása között 's musika mellett, kevéljen, a' foljvíz özö-

nébe. A' Kompania' első Agensének a' leánya Grimes Kisasszony folytatta éppen a' keresztelést, midőn a' hajó, szörnyű sebess bezuhanása által a' keskeny fójóvízen keresztül a' tulsó partnak ütdött az órával, mely által, hirtelenében, tsak egyik oldalra esvén a' teher, a' hajó a' rajta vígadókkal együtt azon pillantatban egészen felfordult, 's következett a' rettentő kiáltás és gyöt-rődés. Jó úszók, ladikok mentek segedelmekre, hordották-ki, a' kiket lehetett, hólton, fél-hólton, 's jöttek az Orvosok is minden-felől, két kutyanak vé-rét-vették 's befetskendezték a' félhól-taknak, kevés haszonnal. Az electrica machina-se használt, mint hiszik, a' nedves idő miatt. Apák, anyák, testvérek, atyafiak 'sat. omlottak elő hallatlan jajok között, az övéiket keresni a' halottak között: melynek tapasztalására a' vas-szív is ízekre repedett volna. — Valami 140 személy között, kiket még életben szabadítottak-ki, 14 vólt mégsebesedvén Egy Ifjú, a' ki sokat kiszabadított a' víz-be-fülástól, kitsinyben múlt hogy jó-szívű 's betsület-szeretete' áldozatjává nem lett. — Mintegy 10 esztendeje, hogy Glas-gow-ban is ilyen-forma szerentsét-lenség esett. Egy víz-tsatornán, a' Postahajó fedelén állott már, mintegy 100 ember, mikor egy részeg is felvanszorog a' hajóra, de azon nyomon a' vízbe e-sik. Minden lélek azon oldalra szalad, hogy lenézzen (mint szokás!!!); a' hajó felfordul emberestől. Ámbár a' hajó nem vólt távolabb a' partól 2 ölnyinél, még is 72 ember holt oda. Kihúzgálván a' holt-testeket, 5--6 is vólt egymásba tsimpajkodzva. — Nints igasságosabb és okosabb rendtartás, mint a' hid helyett szolgáló ladikok', kompok', hidasok' kormányosságának a' legnagyobb Úr felett is hatalmat adni, azon pillantatra a'

hajókázás' dolgában.

Mitsoda megvetőleg néz a' tudatlan, és jó-részent barbarus Török minden más nemzeteket, megtettzik az itt következő titulatúrából, mellyet azokra ruhá-t: A' Persa, nekik, veres-fő; a' Tartár, dögevő; az Arabs, örült; a' Bulgár, úti tolvaj; az Örmény, ganéevő; a' Görög, kobak-(szarvatlan)kos; a' Ragusai, ispien; a' 'Sidó, kutya; a' Muszka, veszett-lelkű, hit-szegő, ortzátlan; az O-lasz, tsalárd; a' Frantzia tsalfa; a' Német, istentagadó, szemtelen, a' Svéd, rot-hadt hering; a' Spanyol, vereshagyma-evő; a' Hollandus, sajtáros; az Anglus gyapjúáros (Ez utólsóval legkegyesebben bánt.)

Hirdetés

Az Oláh Határszél-regement' Kerületében, Schuppanekben megürülvén a' Contumatz-Orvos-hivatal, mellyel 600 for. Conv. P. van egybe-kötte és szabad szállás; azok, kik ezt a' Helyet el akarják nyerni, de a' hova tsak Orvos-Doctorok, kik egyszersmind Seborvosok és Baromorvosok is, és ha ez' utólsót nem tudnák, tsak Doctorok és Magister Chirurgiae is elegendők, tartoznak bizonytságot mutatni tudományok-felől, nyelvekről 's egyéb tapasztalásokról, orvosi tapasztalásokról és erköltsökről, diplomájok és hiteles tanúbizonytsá-gok által, 's az így elkészített kérő leveleket, legkésőbbén apr. 10-edikére, az itteni Gen. Commandónál adják-be. Szeben, jan. 25. 1828. A' tábor-hadi-Kantzell. Directiója.

Az Abrudbányai Cameralis Physicus Intze Mihály Úr, transferáltatott Károly Fejérvárra, a' meghalálozott Cameralis Physicus Graef Mihály Úr' helyébe.